

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΦΑΡΜΑΚΩΝ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΟ ΟΡΘΟ

Αθήνα 02/02/2016
Αρ. πρωτ .: 344/13872

Τμήμα : Α΄
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κωδικας: 10176
Πληροφορίες : Γ. Δαμιανάκη
Τηλ. : 2102125733
Fax : 2108231267
e-mail : ka6u002@minagric.gr

ΠΡΟΣ: Πίνακα Διανομής

ΘΕΜΑ: « Διευκρινήσεις για τη διαδικασία κρίσης επικινδύνων ζώων συντροφιάς και τη διαχείρισή τους »

Θέλοντας να διευκρινίσουμε τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για το χαρακτηρισμό αδέσποτων ζώων ως επικίνδυνων καθώς και τη μετέπειτα διαχείρισή τους, σύμφωνα με το ν.4039/2012 (Α 15) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει αναφέρουμε τα εξής :

1. Σύμφωνα με την περίπτωση στ' του άρθρου 1 του ν.4039/2012 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 παρ. 1 α του ν. 4235/2014 (Α 32), *«Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς, που εκδηλώνει απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα, χωρίς να απειληθεί, προς τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται.»*
2. Σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 9 του ν.4039/2012 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 παρ.6 ε. του ν. 4235/2014, *« α) Σε κάθε Δήμο συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, τα δύο μέλη της οποίας ορίζονται από τα φιλοζωικά σωματεία και τις ενώσεις που λειτουργούν νόμιμα και που εδρεύουν στο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα. Στην επιτροπή μετέχουν:
*αα) Ένας (1) κτηνίατρος, που ορίζεται από τον οικείο Δήμο και ο οποίος είναι, κατά προτίμηση, ο υπεύθυνος του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ελλείψει αυτού άλλος ιδιώτης κτηνίατρος.
ββ) Ένας (1) εκπαιδευτής σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως**

αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων και ελλείπει αυτού εκπρόσωπος του οικείου Δήμου.

γγ) Ένας (1) εκπρόσωπος, που ορίζεται από τον οικείο Δήμο, με τον αναπληρωτή του.

Η επιτροπή αποφασίζει για την επικινδυνότητα ενός ζώου συντροφιάς, σύμφωνα με τον ορισμό της περίπτωσης στ του άρθρου 1, όπως ισχύει και αντιμετωπίζει τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων. Οι Δήμοι, οι Περιφερειακές Ενότητες και οι Περιφέρειες δημιουργούν δίκτυο ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς υιοθεσία.

β) Στην περίπτωση που υπάρχει διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας σε αδέσποτο ζώο συντροφιάς, την οριστική απόφαση λαμβάνει ειδική επιστημονική επιτροπή που συγκροτείται σε κάθε Δήμο με απόφαση του Δημάρχου και αποτελείται από:
αα) έναν κτηνίατρο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας με τον αναπληρωτή του,

ββ) έναν ιδιώτη κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στη Χώρα και δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου με τον αναπληρωτή του,

γγ) έναν κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στη Χώρα και συνεργάζεται με το φιλοζωικό σωματείο που δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου ή όμορου Δήμου με τον αναπληρωτή του.

Σε περίπτωση επιθετικού ζώου ο Δήμος μπορεί να ζητήσει τη γνώμη εκπαιδευτή σκύλων, ο οποίος είναι μέλος νομίμως αναγνωρισμένου σωματείου εκπαιδευτών σκύλων.»

3. Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 9 του ν.4039/2012 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 παρ.6 δ. του ν. 4235/2014, « **αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι (τα ζώα που έχουν περισυλλεχθεί) είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους και αρνηθούν τα φιλοζωικά σωματεία της περιοχής να αναλάβουν τη φροντίδα, εποπτεία και τη διαδικασία υιοθεσίας τους, υποβάλλονται σε ευθανασία.**»
4. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.4039/2012, όπως ισχύει, «η πρόληψη και η αντιμετώπιση των νοσημάτων, που μεταδίδονται από τα ζώα στον άνθρωπο ή σε άλλα ζώα του ίδιου ή άλλου είδους, γίνεται με ειδικά προγράμματα, που καταρτίζονται από τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εφαρμόζονται από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης».
5. Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17 του ν.4039/2012, όπως ισχύει, «αν εκδηλωθεί κρούσμα λύσσας σε ζώο, η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής μπορεί να λαμβάνει πρόσθετα μέτρα είτε σε συγκεκριμένη περιοχή της χώρας είτε σε όλη την Επικράτεια πέραν εκείνων, που προβλέπονται από τις διατάξεις των νόμων 1197/1981 και 2017/1992».

6. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 17 του ν.4039/2012, όπως ισχύει, «*με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι κτηνιατρικοί υγειονομικοί κανόνες και όροι, που αφορούν στην αποτροπή του κινδύνου εισβολής στη χώρα ή διαφυγής επιζωοτικών νοσημάτων*».
7. Οι επιτροπές που αποφασίζουν για την επικινδυνότητα ενός ζώου σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθεσία, θα πρέπει να έχουν κάποια κριτήρια από τα οποία θα προκύπτει η κατάταξη του συγκεκριμένου ζώου στην κατηγορία των επικίνδυνων ζώων, σύμφωνα με τον ορισμό του ν.4039/2012 (Α 15) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Συγκεκριμένα θα πρέπει να ακολουθείται η εξής διαδικασία:
- Η επικινδυνότητα ενός ζώου διαπιστώνεται κατά την κτηνιατρική εξέταση στην οποία υποβάλλεται το ζώο όταν περισυλλεχθεί, όπως ορίζει ο νόμος (αναφέρεται ανωτέρω στην παρ. 3).
 - Όταν υπάρχει καταγγελία για ζώο συντροφιάς που εκδηλώνει επιθετική συμπεριφορά προς κάποιον άνθρωπο ή άλλο ζώο, θα πρέπει αυτό να περισυλλέγεται και να οδηγείται σε καταφύγιο όπου θα παραμένει για κατάλληλο διάστημα ώστε να παρακολουθείται η συμπεριφορά του από τον υπεύθυνο κτηνίατρο του καταφυγίου. Κατά την παραμονή του ζώου στο καταφύγιο, ελέγχεται η συμπεριφορά του προς το προσωπικό που εργάζεται στο καταφύγιο (κτηνίατροι, σταβλίτες κ.α.) καθώς επίσης και η συμπεριφορά που εκδηλώνει προς τα υπόλοιπα ζώα που φιλοξενούνται στο καταφύγιο. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να ελεγχθεί και η απρόκλητη επιθετικότητα που πιθανόν εμφανίσει κάποιο ζώο. Οι παρατηρήσεις του υπεύθυνου κτηνιάτρου καταγράφονται σε έκθεση, η οποία κατατίθεται στην πενταμελή επιτροπή.
 - Μπορεί να ζητείται η γνώμη εκπαιδευτή σκύλων, όπως ορίζει και ο νόμος, προκειμένου να αξιολογηθεί η συμπεριφορά του ζώου το οποίο φιλοξενείται στο καταφύγιο. Οι παρατηρήσεις του εκπαιδευτή σκύλων καταγράφονται σε έκθεση, η οποία κατατίθεται στην πενταμελή επιτροπή.
 - Πρέπει να κατατίθεται στην ανωτέρω επιτροπή, ιατρική γνωμάτευση που θα πιστοποιεί τις σωματικές βλάβες που έχει υποστεί το θύμα της επίθεσης (άνθρωπος ή ζώο) εφόσον υπάρχει τέτοια γνωμάτευση.
 - Πρέπει να κατατίθεται στην ανωτέρω επιτροπή, αντίγραφο της καταγγελίας που έχει γίνει στον οικείο Δήμο ή στο Αστυνομικό Τμήμα, από το θύμα της επίθεσης, εφόσον υπάρχει τέτοια καταγγελία.
 - Η πενταμελής επιτροπή του Δήμου, αφού συνεκτιμήσει όλες τις παραπάνω παραμέτρους, αποφασίζει για την επικινδυνότητα ή όχι του ζώου.
 - Σε περίπτωση που δεν υπάρχει ομόφωνη απόφαση της πενταμελούς επιτροπής, η οριστική απόφαση λαμβάνεται από την

ειδική τριμελή του Δήμου, η οποία αποτελείται αποκλειστικά από κτηνιάτρους.

- Όταν το ζώο πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται, θα πρέπει να συντάσσεται έκθεση από τον υπεύθυνο κτηνίατρο του καταφυγίου ή τον κτηνίατρο που έχει συνάψει σύμβαση με το Δήμο για την εφαρμογή του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, με την οποία στοιχειοθετεί τον χαρακτηρισμό του ζώου ως επικίνδυνο, λόγω της κατάστασης της υγείας του. Η έκθεση θα πρέπει να συνοδεύεται και από τις απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις που έχουν πραγματοποιηθεί στο ζώο. **Σε περίπτωση υποψίας λύσσας σε κατοικίδια σαρκοφάγα, ακολουθούνται οι διατάξεις της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.13 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Πρόγραμμα Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.**

8. Η διαχείριση ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς που θα κριθεί ως επικίνδυνο από τις αρμόδιες κατά το νόμο επιτροπές, κρίνεται κατά περίπτωση και μπορεί να είναι η εξής :

- Υιοθεσία του ζώου εφόσον έχει προηγηθεί έγγραφη ενημέρωση του νέου ιδιοκτήτη για το χαρακτηρισμό του ζώου ως επικίνδυνο
- Ευθανασία του ζώου σε περίπτωση που τα φιλοζωικά σωματεία της περιοχής αρνηθούν να αναλάβουν την υιοθεσία του.
- Σε κάθε περίπτωση που το ζώο πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται, γίνεται ευθανασία του ζώου. Η διαχείριση των ζώων που νοσούν ή είναι φορείς της λεϊσμανίασης, περιγράφεται στο άρθρο 17 α του ν.4039/2012 που προστέθηκε με το άρθρο 46 παρ. 10 του ν. 4235/2014. Σε περίπτωση υποψίας λύσσας σε κατοικίδια σαρκοφάγα, ακολουθούνται οι διατάξεις της υπ' αριθ. 331/10301/25.01.13 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Πρόγραμμα Επιτήρησης και Καταπολέμησης της Λύσσας στην Ελλάδα» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

9. Η διαχείριση ενός ζώου συντροφιάς που δεν κρίνεται ως επικίνδυνο από τις αρμόδιες κατά το νόμο επιτροπές, αλλά παρουσιάζει συμπεριφορά η οποία δημιουργεί προβλήματα στους πολίτες ή στα υπόλοιπα ζώα της περιοχής (προσέγγιση σε κινούμενα οχήματα με κίνδυνο την πρόκληση τροχαίου ατυχήματος, δημιουργία αγέλης κ.α.) μπορεί να είναι η εξής :

- Υιοθεσία του ζώου εφόσον έχει προηγηθεί έγγραφη ενημέρωση του νέου ιδιοκτήτη για την ιδιαίτερη συμπεριφορά του ζώου.
- Επανένταξη του ζώου σε άλλο σημείο, ώστε να διασπαστεί πχ η αγέλη και παρακολούθηση του ζώου για το αν θα εκδηλώσει εκ νέου την ίδια συμπεριφορά

- Ανάθεση του ζώου σε εκπαιδευτή σκύλων ώστε να διορθωθεί η προβληματική συμπεριφορά.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΝΤΟΥΝΤΟΥΝΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗ

1) Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

(ΚΕΔΕ)

Ακαδημίας 65 & Γενναδίου 8

ΤΚ 10678 Αθήνα

(με την παράκληση να διαβιβαστεί σε όλους τους Δήμους της Χώρας)

2) Περιφέρειες της Χώρας

Γεν. Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και

Κτηνιατρικής

Δ/νσεις Κτηνιατρικής

3) Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας

Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

Τμήματα Κτηνιατρικής

4) Περιβαλλοντικός Σύνδεσμος Δήμων Αθήνας – Πειραιά

ΔΙ.ΚΕ.Π.Α.Ζ.

Λεωφόρος Σχιστού Περάματος

Φαναρακίου 106

ΤΚ 18863 Πέραμα

5) ΣΥ.Π. & Π.Α.Ζ.Α.Θ.

Προέδρου Κυζίκου 39

ΤΚ 55133 Καλαμαριά Θεσσαλονίκης